

C. TRUY CỨU TRÁCH NHIỆM HÌNH SỰ TỘI VI PHẠM QUY ĐỊNH VỀ KINH DOANH THEO PHƯƠNG THỨC ĐA CẤP

Từ ngày 01/01/2018, việc vi phạm quy định về kinh doanh theo phương thức đa cấp có thể bị truy cứu trách nhiệm hình sự theo quy định tại khoản 51 Điều 1 Luật số 12/2017/QH14 Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Bộ Luật Hình sự số 100/2015/QH13 (Điều 217a), cụ thể như sau:

- Phạt tiền từ 500 triệu đồng đến 1 tỷ đồng, phạt cải tạo không giam giữ đến 3 năm hoặc phạt tù từ 6 tháng đến 2 năm đối với hành vi tổ chức hoạt động kinh doanh theo phương thức đa cấp mà không có giấy chứng nhận đăng ký hoạt động bán hàng đa cấp (BHĐC) hoặc không đúng với nội dung giấy chứng nhận đăng ký hoạt động BHĐC thuộc một trong các trường hợp quy định tại Luật.

- Phạt tiền từ 1 tỷ đồng đến 5 tỷ đồng hoặc phạt tù từ 1 năm đến 5 năm khi phạm tội thuộc các trường hợp theo quy định tại Luật.

- Người phạm tội còn có thể bị phạt tiền từ 100 triệu đồng đến 500 triệu đồng, cấm hành nghề hoặc làm công việc nhất định từ 1 năm đến 5 năm theo quy định tại Luật.

D. LƯU Ý ĐỐI VỚI NGƯỜI THAM GIA BHĐC KHI DN CHẤM DỨT HOẠT ĐỘNG BHĐC

Để bảo đảm quyền lợi của mình khi Doanh nghiệp chấm dứt hoạt động BHĐC, người tham gia BHĐC có thể và nên tiến hành các bước sau:

Bước 1: Nếu có bất kỳ khiếu nại về việc doanh nghiệp chưa hoàn thành các nghĩa vụ theo hợp đồng tham gia BHĐC đã ký kết thì người tham gia BHĐC có thể liên hệ, gửi yêu cầu tới trụ sở chính của doanh nghiệp để đề nghị giải quyết quyền lợi theo quy định của Nghị định về quản lý hoạt động BHĐC.

Bước 2: Liên hệ với cơ quan có thẩm quyền

Trường hợp nhà phân phối/người tham gia BHĐC đã liên hệ và thực hiện Bước 1 nhưng doanh nghiệp không giải quyết hoặc giải quyết không thỏa đáng:

- Nếu doanh nghiệp BHĐC có dấu hiệu lừa đảo hoặc vi phạm pháp luật hình sự, nhà phân phối/người tham gia BHĐC cần trình báo ngay với cơ quan công an để được bảo vệ; hoặc

- Nhà phân phối/người tham gia BHĐC nộp đơn đến cơ quan tòa án có thẩm quyền để khởi kiện và yêu cầu bồi thường theo quy định của pháp luật trên cơ sở hợp đồng ký kết giữa các bên.

Trong quá trình bảo vệ quyền lợi của mình, nhà phân phối/người tham gia BHĐC tại địa bàn Hà Nội có thể liên hệ với Cục Cảnh tranh và bảo vệ người tiêu dùng và Sở Công Thương Hà Nội để được tư vấn, hỗ trợ.

E. THÔNG TIN

- Để nắm bắt các quy định của pháp luật đối với hoạt động BHĐC, Danh sách DN được cấp Giấy chứng nhận đăng ký hoạt động BHĐC, tình trạng hoạt động, các tài liệu về BHĐC của DN: truy cập website <http://quanlydacap.vca.gov.vn> của Cục Cảnh tranh và bảo vệ người tiêu dùng.

- Thông tin về hoạt động BHĐC tại Hà Nội:

Truy cập website <http://congthuong.hanoi.gov.vn>

(mục Tin doanh nghiệp bán hàng đa cấp).

UBND THÀNH PHỐ HÀ NỘI
SỞ CÔNG THƯƠNG

KINH DOANH ĐA CẤP

A. NHẬN BIẾT VỀ KINH DOANH THEO PHƯƠNG THỨC ĐA CẤP VÀ BIẾN TƯỢNG

* NHẬN BIẾT VỀ KINH DOANH THEO PHƯƠNG THỨC ĐA CẤP

1. Kinh doanh theo phương thức đa cấp

Là hình thức kinh doanh thông qua mạng lưới người tham gia gồm nhiều cấp, nhiều nhánh khác nhau, trong đó người tham gia được hưởng hoa hồng, tiền thưởng và các lợi ích kinh tế khác từ hoạt động kinh doanh của mình và của mạng lưới do mình xây dựng.

2. Hoa hồng, tiền thưởng, lợi ích kinh tế khác

Người tham gia BHĐC chỉ được hưởng hoa hồng, tiền thưởng hoặc lợi ích kinh tế khác dựa trên kết quả bán hàng của mình và kết quả bán hàng của hệ thống tuyến dưới của mình. Tất cả các khoản hoa hồng, tiền thưởng, lợi ích kinh tế không dựa trên kết quả bán hàng đều vi phạm quy định của pháp luật.

* KINH DOANH THEO PHƯƠNG THỨC ĐA CẤP BIẾN TƯỢNG

Theo các văn bản pháp luật hiện hành quy định cấm kinh doanh theo phương thức đa cấp đối với mọi loại hình dịch vụ hoặc các loại hình kinh doanh khác không phải là kinh doanh hàng hóa. Trên thực tế, vẫn có DN lợi dụng mô hình kinh doanh đa cấp để kinh doanh các loại hình dịch vụ và các loại hình kinh doanh khác không phải là kinh doanh hàng hóa như: Dịch vụ chăm sóc sức khỏe, dịch vụ y tế, dịch vụ du lịch, tham gia các khóa đào tạo cách làm giàu, dự án bất động sản, dự án nhà hàng, khách sạn, khai thác khoáng sản,...để kêu gọi đầu tư, góp vốn.

Nhiều người tham gia, người tiêu dùng không tìm hiểu kỹ đã tham gia do những lời giới thiệu, hứa hẹn rất hấp dẫn về những khoản hoa hồng, tiền thưởng, lợi ích kinh tế cao bất thường như: Không phải làm gì mà vẫn được trả tiền thưởng kếch xù lên đến vài trăm % và được hưởng hoa hồng từ việc phát triển hệ thống và được chăm sóc sức khỏe hoặc được đi du lịch nước ngoài, đồng thời được hoàn lại khoản tiền gốc đã đầu tư;...

Trong nhiều trường hợp, kinh doanh các loại hình này chỉ là vỏ bọc để che đậy hoạt động huy động tiền. Bản chất của hoạt động này là lấy tiền của người vào mạng lưới sau trả cho người vào mạng lưới trước. Khi không còn người đóng tiền vào hệ thống thì hệ thống sẽ sụp đổ và người tham gia rất khó lấy lại số tiền đã đầu tư. Đồng thời, khi có phát sinh tranh chấp thì người tham gia không được bảo vệ quyền lợi vì pháp luật cấm kinh doanh theo phương thức đa cấp đối với mọi loại hình dịch vụ và loại hình kinh doanh khác không phải là kinh doanh hàng hóa.

B. DẤU HIỆU NHẬN BIẾT DOANH NGHIỆP BHĐC BẤT CHÍNH

1. Chỉ tập trung tuyển dụng người tham gia mạng lưới BHĐC: Chỉ chú trọng tổ chức các hoạt động nhằm mục đích tuyển dụng người tham gia BHĐC mới mà không tổ chức đào tạo bán hàng cho người tham gia BHĐC. Theo quy định doanh nghiệp chỉ được phép trả hoa hồng, tiền thưởng dựa trên kết

quả bán hàng.

2. Bằng mọi cách khiến người tham gia mua hàng hoặc đóng tiền để được tham gia mạng lưới BHĐC:

Theo quy định của pháp luật thì DN bị cấm không được được yêu cầu người tham gia mua hàng hoặc đặt cọc một số tiền để được quyền tham gia mạng lưới BHĐC.

Trên thực tế, vẫn có một số DN thường tìm mọi cách để người tham gia BHĐC mua hàng, đóng tiền trước hoặc ngay sau khi ký hợp đồng tham gia BHĐC để được quyền tham gia mạng lưới BHĐC. Nhiều DN thu lợi nhuận chủ yếu từ số tiền này và chia cho những người có công tuyển dụng. Bản chất của những DN này là lấy tiền của người này để chia cho người khác và đến khi không tuyển thêm được người mới hoặc người được tuyển không tiếp tục mua hàng thì DN cũng không tồn tại được.

3. Hứa hẹn, vẽ ra những khoản thu nhập khổng lồ: Một số DN BHĐC lôi kéo người dân tham gia BHĐC bằng việc hứa hẹn trả những khoản lợi nhuận rất lớn chỉ bằng việc đầu tư tiền hay mua hàng của DN sau đó sẽ được hưởng hoa hồng hấp dẫn theo định kỳ mà không cần phải bán hàng hóa hay làm gì cả. Tuy nhiên, BHĐC chỉ là một hình thức bán hàng, phân phối hàng hóa chứ không phải là một hình thức đầu tư nên các khoản hoa hồng, lợi ích mà người tham gia nhận được đều phải dựa trên kết quả bán hàng của bản thân và kết quả bán hàng của những người tuyển dưới. Do đó, người tham gia cần cẩn thận với mọi lời hứa hẹn về hoa hồng mà không dựa trên kết quả bán hàng.

4. Bán hàng đa cấp nhưng không có hàng hóa: Một số DN BHĐC yêu cầu người tham gia nộp tiền mua hàng nhưng không giao hàng hoặc để nghị người tham gia ký giấy tự nguyện gửi hàng lại kho của DN. Hứa hẹn người tham gia BHĐC vẫn được hưởng một số loại hoa hồng nhất định nhưng trên thực tế không có hoạt động bán hàng, không yêu cầu hay quan tâm đến việc bán tiêu thụ sản phẩm.

5. Tư vấn để người tham gia BHĐC mua số lượng hàng hóa vượt quá khả năng tiêu thụ: Một số DN giới thiệu, dụ dỗ người tham gia BHĐC tự bỏ tiền mua thật nhiều hàng hóa để được lên cấp bậc cao hơn để nhận được nhiều hoa hồng, tiền thưởng hơn. Tuy nhiên, dù đã được lên cấp cao nếu không tiêu thụ được hàng hóa và không tiếp tục phát sinh việc mua hàng thì người tham gia BHĐC cũng không tiếp tục được hưởng hoa

hồng. Nhiều người tham gia do mua quá nhiều hàng hóa mà không tiêu thụ được, khi muốn trả lại hàng thì DN tìm mọi cách trì hoãn để người tham gia không thể trả lại hàng hóa cho DN do đã hết thời hạn 30 ngày kể từ ngày người tham gia BHĐC nhận hàng theo quy định của pháp luật.

6. Thổi phồng về công dụng của hàng hóa kinh doanh theo phương thức đa cấp: Một số DN BHĐC thường quảng cáo thổi phồng công dụng của hàng hóa kinh doanh theo phương thức đa cấp so với công dụng thực tế được cơ quan nhà nước xác nhận để người tham gia, người tiêu dùng tin và mua hàng, tham gia hệ thống BHĐC (đặc biệt là việc giới thiệu, quảng cáo thực phẩm chức năng lại có tác dụng như một loại thuốc điều trị, chữa bệnh hoặc thậm chí như thần dược phòng và chữa được cả các bệnh ung thư).

